

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O REAKREDITACIJI
POSILIJEDIPLOMSKOGA DOKTORSKOG STUDIJA
*Međunarodni združeni poslijediplomski doktorski studij sociologije
regionalnog i lokalnog razvoja*
Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta u Teramu**

**Datum posjeta:
21. svibnja 2019.**

Rujan 2019. godine

Projekt je sufinancirala Europska unija iz sredstava Europskoga socijalnog fonda.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE.....	8
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	8
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	8
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA.....	8
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	8
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	9
OCJENA KVALITETE	11

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskog sveučilišnog studija *Sociologija regionalnog i lokalnog razvoja* na temelju Samoanalize studijskog programa, popratne dokumentacije te posjeta Sveučilištu u Zadru.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education* – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education* – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskog sveučilišnog studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

1. prof. Alan O'Leary, School of Languages, Cultures and Societies, University of Leeds, Velika Britanija
2. prof. Tim Woods, Department of English and Creative Writing, University of Aberystwyth, Velika Britanija
3. prof. Claudia Tiersch, Philosophische Fakultät, Humboldt-Universität Berlin, Njemačka
4. prof. Vladimir Unkovski-Korica, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow, Velika Britanija
5. prof. Bojan Aleksov, School of Slavonic and East European Studies, University College London, Velika Britanija
6. prof. Kurt Villads Jensen, Stockholms Universitet, Švedska
7. prof. Emmerich Kelih, Department of Slavonic Studies, Universität Wien, Austrija
8. prof. Barbara Sonnenhauser, Universität Zürich, Švicarska
9. Iuliana Soficaru, doktorandica, Central European University, Mađarska
10. Dajana Vasiljevićová, doktorandica, Charles University, Češka
11. prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
12. prof. Gergely László Rosta, Institut für Soziologie, Universität Münster, Njemačka

13. prof. Václav Štětka, Loughborough University, Velika Britanija
14. Ieva Bloma, doktorandica, European University Institute, Italija
15. Nika Đuho, doktorandica, Hrvatsko katoličko sveučilište, Hrvatska.

Visoko su učilište posjetili:

1. prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
2. prof. Gergely László Rosta, Institut für Soziologie, Universität Münster, Njemačka
3. prof. Václav Štětka, Loughborough University, Velika Britanija
4. Ieva Bloma, doktorandica, European University Institute, Italija
5. Nika Đuho, doktorandica, Hrvatsko katoličko sveučilište, Hrvatska.

Podrška radu Stručnog povjerenstva:

- Marina Matešić, koordinatorica, AZVO.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom
- voditeljima studijskih programa
- doktorandima
- nastavnicima i mentorima.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa: Sociologija regionalnog i lokalnog razvoja

Nositelj: Sveučilište u Zadru i Sveučilište u Teramu

Izvođač: Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru i Odjel teorije i politike društvenog razvoja Sveučilišta u Teramu (Dipartimento di Teorie e Politiche dello Sviluppo Sociale, Università degli Studi di Teramo; od 2014.: Fakultet komunikacijskih znanosti – Facoltà di Scienze della Comunicazione, Università degli Studi di Teramo)

Godina pokretanja (dobivanja akreditacije/upisa u upisnik studijskih programa): 2011.

Institucije koje su akreditirale/odobrile program: Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske (MZO), Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca, Repubblica Italia (MIUR)

Područje i polje i akademski stupanj: Društvene znanosti, sociologija; doktor/ica znanosti u području društvenih znanosti, polje sociologija (dr. sc.) / dottorato di Ricerca in Sociology of Regional and Local Development

Razina kvalifikacija u odnosu na kvalifikacijske okvire drugih država: U Hrvatskoj razina 8.2., u Italiji 3. ciklus (QTI), tj. razina 8 (EQF)

Trajanje doktorskog studija u akademskim godinama: Studij traje 3 godine i nosi 180 ECTS-a (status studenta najviše 6 godina) / izvanredni studij traje 6 godina (status studenta najviše 8 godina)

Vrsta združenog studija: dvojna diploma (na studiju se izdaju 2 diplome, a doktorand dobiva diplomu ustanove na kojoj je upisao studij)

Mjesto izvođenja: Zadar, Hrvatska; Teramo, Italija

Ukupan broj doktoranada: 28

Sveučilište u Zadru: 26

Doktorandi upisani od akademske godine 2010./2011.: 38

Završeni doktorski studenti: 6

Trenutno aktivni: 12

Ispisani doktorski studenti i studenti koji su izgubili pravo studiranja: 5

Neaktivni doktorski studenti s pravom nastavka studija: 14

Jedan student upisan je na Sveučilište u Zadru, ali studira na Sveučilištu u Teramu.

Sveučilište u Teramu: 2

Upisani doktorski studenti: 5

Završeni doktorski studenti: 4

Aktivni doktorandi: 2

Jedan student upisan je na Sveučilište u Zadru, ali studira na Sveučilištu u Teramu.

Financiranje doktorskih studenata:

Broj doktoranada koji imaju osigurano puno financiranje (primaju stipendije i oslobođeni su od plaćanja školarina):

Doktorski studenti upisani na Sveučilištu u Zadru: 12

Doktorski studenti upisani na Sveučilištu u Teramu: 3 pune stipendije i oslobođeni od plaćanja školarina; 3 oslobođeno plaćanja školarina

Broj onih koji sami plaćaju doktorski studij ili imaju djelomično financiranje (od poslodavca ili dr.):

Doktorski studenti upisani na Sveučilištu u Zadru: 26

Doktorski studenti upisani na Sveučilištu u Teramu: 0

Broj doktoranda kojima je imenovan mentor:

Sveučilište u Zadru: 14 (od 38 upisanih, odnosno 26 trenutno aktivnih)

Sveučilište u Teramu: 5 (svi studenti)

Stopa završnosti:

Postotak završenih doktorskih studenata iz generacija koje su bile u mogućnosti završiti studij prema ritmu studiranja je 30 % (odnosi se na prve tri generacije na Sveučilištu u Zadru).

Broj nastavnika koji sudjeluju u izvođenju programa (90 % vlastito osoblje):

Sveučilište u Zadru: 5 (od toga jedan vanjski iz Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Splitu)

Sveučilište u Teramu: 5 (svi sa Sveučilišta u Teramu)

Broj mentora:

Sveučilište u Zadru: 4 sa Sveučilišta u Zadru i 6 s drugih znanstvenih ustanova u Hrvatskoj

Sveučilište u Teramu: 4 sa Sveučilišta u Teramu i 1 sa Sveučilišta u Zadru

Ishodi učenja programa:

1. Primijeniti napredna znanja u istraživanju i razvoju novih tehnologija, ideja ili procesa u polju razvoja;
2. Kreirati i vrednovati nove činjenice, postupke i teorije iz područja sociologije razvoja koji na temelju rezultata istraživanja dovode do pomicanja granica znanja u području znanstvenih istraživanja;
3. Napisati originalni znanstveni rad u časopisu s međunarodnom recenzijom referiran u bazi podataka CC ili SCIEExpanded;
4. Pripremiti i prezentirati javno priopćenje o rezultatima i znanstvenoj spoznaji na međunarodnom znanstvenom skupu;
5. Argumentirati mišljenje te obraniti stav u raspravi s drugim znanstvenicima u području istraživanja;
6. Kao suradnik ili voditelj projekta osmisliti znanstveno istraživanje u polju sociologije razvoja;
7. Kritički prosuđivati objavljene originalne znanstvene rezultate drugih autora u području svoga istraživanja;

8. Analizirati i vrednovati nova i specijalizirana znanja, metode, alate i instrumente u području znanstvenih istraživanja;
9. Primijeniti metode definiranja i zaštite intelektualnog vlasništva;
10. Prikupljati i analizirati informacije (pretraživanje literature i baza podataka);
11. Prezentirati i obrazložiti rezultate znanstvenog istraživanja drugim znanstvenicima, kao i nestručnim osobama;
12. Preuzeti etičku i društvenu odgovornost za uspješnost istraživanja te moguće posljedice utjecaja na širu zajednicu;
13. Planirati i voditi znanstveni projekt (izrada nacrt znanstvenih istraživanja, organizacija provođenja istraživanja, pravovremeno otkrivanje potencijalnih problema, utvrđivanje potrebnih sredstava, vođenje istraživačkoga tima);
14. Pisati i izvještavati (govorne vještine i vještine slušanja, sposobnost prikaza podataka i rezultata istraživanja);
15. Izražavati osobni, profesionalni i etički stav;
16. Suočavati se s novim izazovima društva i gospodarstva te primjenom rezultata znanstvenih istraživanja doprinosti društvenom i gospodarskom razvitku.

Opis studija: Strukturirani / nastavni dio: 30 ECTS-a, a individualizirani znanstveno-istraživački rad: 150 ECTS-a.

(Kolegiji: 2 teorijska kolegija: Razvoj u perspektivi socioloških teorija; Teorije regionalnog i lokalnog razvoja), 3 metodološka kolegija: Kvantitativne i kvalitativne metode istraživanja i Nacrt istraživanja).

Znanstveno-istraživački dio: mentor se imenuje tijekom 2. semestra. Postoji mentorski plan za svakog studenta. Individualan istraživački rad uključuje objavljivanje radova, predstavljanje rada na konferencijama, mobilnost, napredovanje u istraživanju te definiranje sinopsisa i disertacije itd.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:

Stručno povjerenstvo preporučuje izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti, odnosno dijela djelatnosti s dodjelom oznake „visoka razina kvalitete“.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Doktorske disertacije trebale bi biti jasnije usredotočene na područje 'regionalnog i lokalnog razvoja'.
2. Osigurati radnu sobu za doktorande.
3. Više formaliziranog praćenja mentora i alumnijskih.
4. Mentor ne bi trebao biti član povjerenstva za obranu teme doktorskoga rada.
5. Pratiti 'neaktivne' studente i razviti mehanizme podrške za njih.
6. Nastaviti razvijati profil djelatnika u području 'regionalnog i lokalnog razvoja'.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Visoka kvaliteta nastavnika i mentora.
2. Fokus na specifično područje istraživanja i znanja koje je usklađeno s područjem stručnosti djelatnika.
3. Dobro osmišljen program koji započinje relevantnim kolegijima i ima jasan smjer napredovanja kroz individualan istraživački rad.
4. Studij je doveo Sveučilište u Zadru na međunarodnu pozornicu.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Prihvaća se preširok raspon tema disertacija.
2. Preveliko oslanjanje na mentore s drugih institucija.
3. Previše 'neaktivnih' studenata.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Visoko kvalitetna nastava u obliku malog broja kolegija prikladnih za razinu doktorskog studija.
2. Sustavno razvijanje međunarodnih veza koje koriste djelatnici i studenti.
3. Korištenje lokalnog znanja za razvijanje istraživačkog rada.
4. Prepoznata je potreba za kontinuiranim usavršavanjem (podučavanja i učenja za sve mentore).

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE bilješke
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Najmanje 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA bilješke
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	NE
3. Program doktorskog studija usklađen je sa strateškim programom znanstvenog istraživanja Visokog učilišta.	DA
4. Omjer je mentora i studenata na cijelom Visokom učilištu ispod 1 : 3.	DA
5. Mentori udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva; b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija: u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (Tablica 2, Mentori i doktorandi);	DA

c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme); d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranda (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine; e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.); f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.	
6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima:	
a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu; b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).	DA
Napomena (ako postoji):	
7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme i povjerenstvu za ocjenu i obranu doktorskog rada.	NE (Mentori sudjeluju u svim povjerenstvima)
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.	DA
9. U slučaju združenih studija: - sva VU u konzorciju akreditirana su u svojim matičnim državama te su ovlašteni/akreditirani za izvođenje doktorskih studija (studija 8. razine); - program se izvodi na način koji udovoljava nacionalnim propisima i konzorcijskom ugovoru te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima; - pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %. - suradnja je detaljno definirana konzorcijskim ugovorom; - združeni studiji su međunarodno prepoznati, a izvode se u suradnji s akreditiranim visokim učilištima; - program se izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te VU osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima.	DA Konzorcijski ugovor postoji. Oba VU akreditirana su za izvođenje doktorskog studija. Postotak je vlastitog osoblja 90 %.

OCJENA KVALITETE

	OCJENA KVALITETE I OBJAŠNJENJE POVJERENSTVA („visoka razina kvalitete“ ili „potrebna poboljšanja“)
1. RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	VISOKA RAZINA KVALITETE Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru ima izvrstan međunarodni ugled. On se temelji na kvaliteti nastave (na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini), znanstvenom profilu (mjerenom prema broju publikacija i sudjelovanja u međunarodnim projektima) i načinu na koji Odjel kombinira sudjelovanje u međunarodnim akademskim mrežama s aktivnim doprinosom društvenom i ekonomskom razvoju svoje lokalne zajednice. Da parafraziramo dobro poznati slogan, čini se da Odjel misli globalno i djeluje lokalno! Odjel karakterizira strateški pristup stvaranju međunarodnih veza, kao i veza s drugim ustanovama koje su i same uklopljene u svoje lokalne zajednice. Čini se da su svi djelatnici Odjela aktivni znanstvenici koji objavljuju radove. Primjetno je da nekoliko djelatnika ima međunarodne znanstvene profile i da doprinose europskim i međunarodnim raspravama, osobito u kontekstu jugoistočne Europe. Doktorski je studij jako dobro osmišljen, a za svoj znanstveni profil učinkovito koristi istraživačke interese Odjela i lokaciju Sveučilišta. Fokus studija na lokalnom i regionalnom razvoju omogućava distinktivan sociološki doprinos tom području politike. Konkretno, studij koristi znanstveni rad najproduktivnijih članova Odjela. Čini se da profil Odjela baš ne pokriva socio-ekonomske regionalne studije (mreže, poveznice i 'industrijska područja'), jer su do sada ta područja bila pokrivena kroz vezu sa Sveučilištem u Teramu. Međutim, taj će nedostatak postati još očitiji nakon umirovljenja prof. Minardija pa bi Odjel to trebao uzeti u obzir prilikom budućih zapošljavanja.
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	VISOKA RAZINA KVALITETE Potpuno prikladno, 'nastava' je uvelike ograničena na kolegije u prva dva semestra i tematske radionice u trećem

	semestru. Uključeno radno opterećenje nije veliko, a broj je djelatnika odgovarajući.
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	VISOKA RAZINA KVALITETE Kolegiji u prva dva semestra obrađuju (a) relevantne sociološke teorije i lokalni/regionalni razvoj te (b) kvalitativne i kvantitativne metodologije. Stručno povjerenstvo nije dobilo uvid u nastavne materijale, no čini se da se kolegiji izvode na razini prikladnoj za doktorski studij i da značajno unaprjeđuju znanje studenata iznad razine preddiplomskog i diplomskog studija. Posebno se ističe činjenica da kolegije u prvom semestru drže znanstvenici koji su renomirani u tom području. Studentima je to očito uzbudljivo i privlači potencijalne kandidate ovom programu.
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	VISOKA RAZINA KVALITETE Svi su mentori aktivni znanstvenici koji objavljuju radove, a neki od njih su uistinu renomirani. Nijedan mentor nema više od dva doktoranda. Mentori dolaze i s drugih sveučilišta, a ne samo sa Sveučilišta u Zadru i Teramu. U Samoanalizi je to opravdano argumentom da se tako studentima omogućava pisanje disertacije iz širokog raspona tema. Međutim, tijekom posjeta Stručnog povjerenstva postalo je jasno da su teme istraživanja pojedinih studenata vrlo slabo povezane s temom studija 'Regionalni i lokalni razvoj': neke je studente privukao generalni ugled Odjela, a ne toliko sam studij. Prihvatanje tako širokog raspona tema nesumnjivo privlači kvalitetne studente. Međutim, time se također slabi koherentnost studija, smanjuje mogućnost za izgradnju zajedničke ekspertize među doktorandima i narušava razvoj distinktivnog profila Odjela.
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	POTREBNA POBOLJŠANJA Nastavnici i mentori imaju odgovarajuće akademske kvalifikacije. Postoje jasni postupci za spajanje studenata s istraživačkim područjima i stručnošću mentora. Očito je da mentori međusobno raspravljaju o napredovanju doktoranada, a onda i o nastavnim metodama, i takvo neformalno međusobno učenje treba cijeniti. Međutim, treba primijetiti da oslanjanje na mentore s drugih sveučilišta slabi takvu 'zajednicu prakse'.

	Odjel provodi evaluaciju studenata i pribavlja povratne informacije. Nastavnici i mentori očito se koriste tim mehanizmima i shvaćaju ih ozbiljno, no oni bi mogli biti više formalizirani. Postoje određena usavršavanja za mentore, ali ona su uglavnom namijenjena mlađim djelatnicima: tu je praksu potrebno razviti i proširiti, pogotovo za starije djelatnike kojima je to vjerojatno najpotrebnije!
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene/umjetničke discipline iz koje se izvodi doktorski program.	POTREBNA POBOLJŠANJA Čini se da je pristup knjižnici, bazama podataka i slično zadovoljavajući. Iako Odjel ima određeni prostor namijenjen nastavnicima, ne postoji prostor za doktorande. Takav bi prostor ojačao duh zajednice – kao i međusobno učenje – među doktorandima.
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	VISOKA RAZINA KVALITETE Sveučilište u Zadru donijelo je Pravilnik o postupku pokretanja, odobravanja, provođenja, praćenja i vrednovanja programa doktorskih studija. Pravilnikom su definirane procedure i tijela odlučivanja u postupku akreditacije doktorskih studija. Studij je pokrenut i odobren u skladu s pravilima i preporukama iz prethodnih vrednovanja. Potrebe i razlozi za pokretanje dokorskog studija sociologije regionalnog i lokalnog razvoja Sveučilišta u Zadru i Teramu pravilno su identificirani; razlozi su uglavnom znanstvene, društvene i ekonomske prirode.
2.2. Pokretanje je dokorskoga studija usklađeno sa znanstvenom misijom i vizijom visokog učilišta.	VISOKA RAZINA KVALITETE Združeni doktorski studij pokrenut je u skladu sa Strategijom razvitka znanosti Sveučilišta u Zadru: plan aktivnosti 2009.-2014. Strategija Sveučilišta u Zadru naglašava regionalnu poziciju Sveučilišta i potrebu za istraživački usmjerenim dokorskim studijem. Program studija osuvremenjen je u skladu sa Strateškim programom znanstvenih istraživanja u području društvenih i humanističkih znanosti te u umjetničkom području: 2015.-2019. i kontinuirano se usklađuje s novom Strategijom razvoja Sveučilišta u Zadru 2017.-2022. Za sljedeću bi akreditaciju bilo dobro kada bi se svi relevantni dokumenti preveli na engleski jezik, pogotovo

	zato što je riječ o združenom doktorskom studiju koji se izvodi u suradnji s inozemnim sveučilištem.
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem dokorskog studija i radi na poboljšanjima.	POTREBNA POBOLJŠANJA Implementacija studija prati se putem studentskih anketa; ta je informacija navedena u Samoanalizi i naglašena tijekom sastanaka s bivšim i sadašnjim studentima. Prema Samoanalizi, nakon svakog predavanja, radionice ili terenskog istraživanja, studenti pišu anonimnu evaluaciju tih sadržaja. Usto se, na kraju svakog semestra, održava semestralni evaluacijski sastanak na kojem predstavnici dokorskih studenata prenose kritike, sugestije i komentare svojih kolegica i kolega o svim aspektima studija. Drugi elementi sustavnog praćenja programa, kao što su periodična međunarodna i/ili nacionalna recenzija programa, kontinuirano praćenje i analiziranje znanstvene produktivnosti mentora i doktoranada ili prikupljanje i analiziranje povratnih informacija alumnija i studenata koji su odustali od studija, nisu navedeni u Samoanalizi niti su spomenuti tijekom posjeta. Implementacija dodatnih elemenata praćenja mogla bi pridonijeti kvaliteti programa.
2.4. VU sustavno prati uspješnost mentora/ima mehanizme vrednovanja mentora, promjene mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda u slučaju potrebe.	VISOKA RAZINA KVALITETE Ured za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Zadru provodi postupke za provjeru kvalificiranosti nastavnika i mentora prema Pravilniku o ocjenjivanju rada asistenata, poslijedoktoranada i mentora Sveučilišta u Zadru. Izbor mentora temelji se na četiri kriterija: 1) područje znanstvenog interesa u skladu s područjem studija i teme disertacije dokorskog studenta; 2) iskustvo vođenja znanstvenih projekata u skladu s područjem studija; 3) broj i kvaliteta znanstvenih radova u području studija i teme disertacije dokorskog studenta; 4) međunarodno iskustvo predavanja i/ili mentoriranja na diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Temelj za praćenje rada mentora su studentska vrednovanja. U Samoanalizi se ne spominju ostali važni elementi za procjenjivanje kvalitete mentorskog rada, kao što su - istraživačka uspješnost doktoranada; - povratne informacije sadašnjih i bivših studenata; - stope završnosti.

	Prema razgovorima tijekom posjeta, stope završnosti su dosta niske, ali ne niže od srodnih doktorskih studija. Uvođenje dodatnih načina praćenja značajno bi unaprijedilo kvalitetu mentorstva.
2.5. VU osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.	VISOKA RAZINA KVALITETE Sveučilište u Zadru ima prikladne postupke za osiguravanje akademske čestitosti i sprečavanje neetičkog ponašanja. Kako bi potvrdili da disertacije nisu plagirane, mentori koriste program Turnitin – mrežnu uslugu za otkrivanje plagijata. Osim toga, doktorandi pohađaju i posebnu radionicu o znanstvenom komuniciranju na kojoj se posebna pažnja posvećuje akademskoj čestitosti.
2.6. Postupak izrade i obrane teme dokorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme dokorskoga istraživanja.	POTREBNA POBOLJŠANJA Ovaj program ima transparentne postupke za izradu i obranu teme dokorskog rada koji su opisani u Pravilniku o poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zadru. Detaljne upute, procedure i obrasci objavljeni su na stranicama Ureda za poslijediplomske studije. Navedeni dokumenti uključuju pravila i obrasce za - imenovanje mentora, - prijavu teme dokorskog rada, - imenovanja povjerenstva za obranu i ocjenu obrane teme, - obranu teme dokorskog rada. Postupak ocjene teme (sinopsisa) dokorskog rada, s uputama o sadržaju izvješća stručnog povjerenstva te pozitivnoj ili negativnoj ocjeni, objavljen je na internetskim stranicama Sveučilišta. Obrane je teme javna. Upute za izradu prezentacije nisu izrađene; prema Samoanalizi: „doktorski student sam i uz konzultacije s mentorom treba vladati sadržajem i načinom njegova prikaza.” To je možda točno, ali studentima bi moglo koristiti upoznavanje s neobvezujućim smjernicama za prezentaciju. Jedan član povjerenstva za obranu i ocjenu obrane teme je mentor ili komentor; bilo bi dobro kada bi povjerenstvo bilo potpuno neovisno. Ni ovdje nisu svi dokumenti bili dostupni na engleskom jeziku, ali oni koji su važni za postupak izrade i obrane teme disertacije su prevedeni.

2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	POTREBNA POBOLJŠANJA Združeni doktorski studij ima jasne i transparentne postupke za ocjenu doktorskoga rada od neovisnog stručnog povjerenstva, koji su opisani u Pravilniku o poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zadru. Detaljne upute o postupcima i obrascima objavljene su na stranicama Ureda za poslijediplomske studije. Svi potrebni opisi, obrasci i detaljan hodogram postupka obrane dostupni su na internetskim stranicama Sveučilišta. Postupak imenovanja povjerenstva za ocjenu i obranu doktorskog rada propisan je Pravilnikom o poslijediplomskim studijima. Jedan je član povjerenstva mentor ili sumentor, a najmanje jedan član dolazi s druge institucije. Do sad su sve obrane (njih 6) bile provedene u skladu s navedenim pravilima. Stručno povjerenstvo svakako preporučuje promjenu sastava povjerenstva za obranu tako da mentor ubuduće ne bude njegov član. Doktorandi moraju objavljivati radove. Povjerenstvo predlaže da se doktorande potiče da objave najmanje jedan rad u priznatim, međunarodnim recenziranim časopisima u polju svoje disertacije, kao i da ih se potiče i podržava u sudjelovanju na međunarodnim konferencijama. Podrška za prevođenje i troškove kotizacije bila bi jako koristan instrument.
2.8. VU objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja, kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.	VISOKA RAZINA KVALITETE Prema Samoanalizi, sve potrebne informacije dostupne su na internetskim stranicama Sveučilišta u Zadru. Dodatne informacije, kao što su javni natječaji, detaljne upute, pravila i postupci dostupne su na stranicama Ureda za poslijediplomske studije.
2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanju doktoranda kako bi uspješno završili program).	VISOKA RAZINA KVALITETE Financijska sredstva prikupljena od školarina raspodjeljuju se transparentno i u skladu s programom doktorskog studija, a prema aktivnostima predviđenim za određene semestre. Sredstva uglavnom odlaze na administrativne i materijalne troškove, pripremu radionica, naknade za mentore, troškove članova povjerenstva za ocjenu i obranu teme (sinopsisa) doktorskog rada, putne troškove vanjskih članova povjerenstva, troškove članova povjerenstva za

	ocjenu i obranu doktorskog rada, kao i putne troškove za vanjskog člana tog povjerenstva. Dodatna sredstva osiguravaju se preko programa Erasmus+ ili lokalnih, regionalnih i međunarodnih izvora. Tijekom razgovora s Povjerenstvom, sadašnji i bivši doktorandi izjavili su da su uglavnom zadovoljni načinom korištenja financijskih sredstava i mogućnošću dobivanja sredstava za odlazak na konferencije, radionice i sl.
2.10. Školarine se utvrđuju na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	VISOKA RAZINA KVALITETE Iznosi školarina jasno su navedeni u Samoanalizi, usklađeni su sa stvarnim troškovima studija te značajno niži od školarina za konkurentne doktorske škole. Studenti su ovo posljednje naveli kao jedan od glavnih razloga za odabir studija.
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. VU određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	VISOKA RAZINA KVALITETE Prilikom određivanja upisne kvote studij razmatra vlastite kapacitete u smislu mentora i nastavnika, kao i njihovo radno opterećenje. To se, među ostalim, odražava u omjeru <u>trenutno aktivnih</u> doktoranada i mentora, koji je niži od službeno uvjetovanog omjera od 3 : 1. Od ukupno 10 imenovanih mentora, njih 8 prati po jednog doktoranda, a 2 mentora imaju po 2 doktoranda. Elaborat Međunarodnog združenog doktorskog studija <i>Sociologija regionalnog i lokalnog razvoja</i> povezuje upisnu politiku s promišljanjima o poželjnom omjeru doktoranada i mentora. Vodstvo studija također se pozvalo na taj dokument tijekom sastanka.
3.2. VU određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.	POTREBNA POBOLJŠANJA Prilikom određivanja upisne kvote, Visoko učilište uzima u obzir društveni i ekonomski kontekst. Praksa stupanja u kontakt s potencijalnim poslodavcima (s tim je ciljem provedena jednokratna anketa) trebala bi biti nastavljena. <u>(Manji) prijedlog:</u> S obzirom da je Elaborat (Prilog 6) izrađen 2010. godine i da su se zahtjevi tržišta rada od tada mogli promijeniti, kao i s obzirom na činjenicu da je Hrvatska u međuvremenu (2013.) ušla u Europsku uniju, moglo bi biti korisno ponovno procijeniti pojedine aspekte – uključujući znanstvene/društvene/ekonomske potrebe u vezi s određivanjem upisnih kvota.

3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	VISOKA RAZINA KVALITETE Dio upisanih doktoranada ima puno financiranje za studij, ali broj studenata koji imaju samo polovično financiranje ili sami plaćaju svoj studij dvostruko je veći od broja studenata s punim financiranjem. Ta bi činjenica mogla biti jedan od razloga za trenutnu situaciju u kojoj studij ima 12 aktivnih i 14 neaktivnih doktoranada. Problem studenata koji sami plaćaju svoj studij prisutan je u cijelom hrvatskom sustavu visokog obrazovanja i znanosti i nije isključivo vezan za ovaj doktorski studij. Pohvalna je činjenica što studij pokušava (i uspijeva) privući financiranje za studentsku mobilnost (sudjelovanje na konferencijama, radionicama) kroz sponzorstva međunarodnih mreža i institucija.
3.4. Visoko bi učilište trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja dokorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održivi plan znanstvenog istraživanja te da bude u mogućnosti uspješno završiti doktorsko istraživanje.	VISOKA RAZINA KVALITETE Principi su sustava savjetovanja/mentoriranja učinkovito provedeni. Što se tiče faze u kojoj studenti još nemaju službeno odobren prijedlog istraživanja (kao ni službenog mentora), čini se da postoji dobra suradnja između studenata i savjetnika/nastavnika koji drže kolegij <i>Nacrt istraživanja</i> i metodološke kolegije i koji studentima pomažu da izrade dobar prijedlog istraživanja. Pohvalno je to što je studij predvidio obranu teme dokorskog rada za početak 3. semestra. Na drugim studijima u Hrvatskoj, obrana teme često se odvija na kraju 4. semestra (prekasno ako je ukupno trajanje dokorskog studija 6 semestara). <u>(Manji) prijedlog:</u> kolegija <i>Nacrt istraživanja</i> mogao bi biti premješten u 1. semestar studija (trenutno se izvodi u 2. semestru); to bi potaklo studente da počnu osmišljavati svoje istraživanje od samog početka studija. <u>(Manji) prijedlog:</u> obrana teme dokorskoga rada (i naknadno imenovanje službenog mentora) moglo bi se odvijati još ranije – na primjer, na kraju 2. semestra. Tako bi studenti imali puna 4 semestra za provedbu istraživanja.
3.5. VU osigurava zapošljavanje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz inozemstva.	POTREBNA POBOLJŠANJA Već postoje određeni pokušaji privlačenja studenata iz inozemstva. S obzirom na svoju neospornu privlačnost za međunarodne studente, studij bi trebao razviti aktivnu strategiju privlačenja takvih studenata.

3.6. Seleksijski je postupak pri upisu javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	VISOKA RAZINA KVALITETE Kriteriji za izbor jasno su definirani i pravovremeno objavljeni. Odjel ne upisuje sve prijavljene kandidate. <u>(Manji) prijedlog:</u> što se tiče seleksijskog razgovora s kandidatima, vodstvo studija moglo bi razmotriti ideju da razgovor vodi neparan broj nastavnika, na primjer 3 (prema Samoanalizi, razgovor trenutno provode dva nastavnika).
3.7. VU osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima te razvidnost postupka prigovora.	VISOKA RAZINA KVALITETE <u>(Manji) prijedlog:</u> vodstvo studija moglo bi razmisliti o tome da seleksijskom razgovoru prisustvuje i predstavnik studenata (koji bi imao pravo reći svoje mišljenje, ali ne i glasati); to bi cijelom procesu moglo dati dodatni sloj transparentnosti.
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnog učenja pristupnika i doktoranada.	VISOKA RAZINA KVALITETE Prethodne kvalifikacije kandidata priznaju se tijekom upisnog postupka, ako su relevantne za studij. Kandidati s odgovarajućim kvalifikacijama mogu biti oslobođeni određenih elemenata s početka studija.
3.9. Prava i obveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	VISOKA RAZINA KVALITETE Visoko učilište ima pravila koja definiraju prava i obveze studenata, o čemu postoje i dodatni informativni materijali za studente. Informacije se prenose raznim kanalima. Što se tiče samih studenata, čini se da su dobro informirani o svojim pravima i obvezama.
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	POTREBNA POBOLJŠANJA Obveze savjetnika/mentora dobro su definirane, a dotiču se sljedećih aspekata: pružanje podrške u definiranju istraživačkog područja dokorskog rada, plan studija, praćenje znanstveno-istraživačkog napretka studenata, podrška za objavljivanje znanstvenih radova, procjenjivanje napretka studenata itd. Podrška je za sudjelovanje studenata na radionicama i konferencijama dobra. Što se tiče mišljenja studenata o pruženoj podršci, oni su naglasili svoju zahvalnost na sigurnoj okolini punoj podrške u kojoj mogu studirati i istraživati, a koju su pripisali podršci i poticajima mentora i nastavnika. Pa ipak, trebalo bi obratiti pažnju na činjenicu da Odjel trenutno ima 14 neaktivnih studenata (dok je broj aktivnih

	studenata 12). Velika je vjerojatnost da je ta situacija, barem djelomično, posljedica ekonomskih okolnosti. Isto tako, to se ne bi trebalo tumačiti kao znak da su postojeći institucijski mehanizmi za podršku neučinkoviti, jer su aktivni studenti izrazili veliko zadovoljstvo s podrškom koju dobivaju. Pa ipak, vrijedi se zapitati može li studij imati koristi od strategije podrške koja bi bila <u>specifično</u> usmjerena studentima koji su upisali studij, ali su nakon nekog vremena postali „neaktivni studenti“. Možda bi takvim studentima trebala drugačija vrsta podrške nego aktivnim studentima. Dio komentara koje je Povjerenstvo čulo od aktivnih studenata tijekom sastanka ukazuju na to da bi jedno područje za poboljšanje moglo biti učestalost komunikacije između studenata i mentora. To se posebno odnosi na slučajeve kada studenti „nestanu“ i na duže vrijeme prestanu inicirati kontakt s mentorima. Poboljšanja u tom području mogla bi poslužiti kao preventivna mjera za dugoročno smanjenje postotka neaktivnih studenata. Drugo područje u kojem ima mjesta za poboljšanje podrška je za razvoj mekih/generičkih vještina studenata. Tako su, na primjer, u razgovoru s Povjerenstvom studenti izrazili želju za praktičnim radionicama koje bi obrađivale teme: Kako napisati rad? / Kako predstaviti rad na konferenciji? Druga tema koja bi se mogla obrađivati na takvim praktičnim radionicama mogla bi biti: Kako ostvariti (uspješnu) karijeru u akademskoj zajednici? / Što danas znači biti članom akademske zajednice? Još jedan prijedlog za poboljšanje koji je došao od samih studenata tiče se pokretanja grupe za uzajamnu podršku doktoranada.
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.	VISOKA RAZINA KVALITETE Provedba se doktorskog studija očito temelji na standardima HKO-a i Europskog kvalifikacijskog okvira. Nastavni plan i program ostvario je dobru ravnotežu između teorijskih i metodoloških kolegija, kao i između obveznih kolegija i individualiziranih modula. Struktura programa u vezi s rasporedom aktivnosti – od onih koje osiguravaju stjecanje generičkih vještina do specijaliziranih aktivnosti – također je zadovoljavajuća, a rad na disertaciji sustavno se inkorporira u program od 2. semestra nadalje. Studij je očito znanstveno orijentiran i potiče interdisciplinarnost.

	Naglasak na internacionalizaciji ugrađen je u same temelje studija (s obzirom da je riječ o združenom studiju sa Sveučilištem u Teramu), ali stjecanje međunarodnog iskustva osigurava se i kroz radionice i konferencije koje organiziraju (ili pohađaju) akademski djelatnici iz inozemstva. Redovito se provodi prikupljanje povratnih informacija studenata. Bez obzira na to što u nekim aspektima ima mjesta za poboljšanje (npr. mentorski proces mogao bi biti više formaliziran, osobito u vezi s brojem sastanaka ili konzultacija), generalno se može zaključiti da su sadržaj i kvaliteta doktorskog studija usklađeni s međunarodno prihvaćenim standardima.
4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom doktorskoga studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.	VISOKA RAZINA KVALITETE Ishodi učenja na razini programa usklađeni su s razinom 8.2. HKO-a i na odgovarajući način opisuju vještine i kompetencije koje će studenti steći tijekom postupka dobivanja svoje kvalifikacije. Povezanost ishoda učenja i sadržaja programa također je dobro objašnjena i čini se logičnom i dobro uravnoteženom. Nastavni plan i program stavlja odgovarajući naglasak na teorijsku podlogu i metodološke vještine koje uključuju kvantitativne i kvalitativne metodologije.
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	VISOKA RAZINA KVALITETE Na temelju predloženih dokaza i razgovora provedenih tijekom posjeta Visokom učilištu, Povjerenstvo je zaključilo da su programski ishodi učenja u pravilu logično i jasno usklađeni s pojedinim kolegijima te mentorskim i znanstvenim radom.
4.4. Programom doktorskoga studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	VISOKA RAZINA KVALITETE Na temelju primjera disertacija koje je Povjerenstvo vidjelo, čini se da kvaliteta istraživačkog rada doktoranada generalno zadovoljava međunarodne standarde za doktorske kvalifikacije, čime je potvrđena sposobnost studenata da stječu i uspješno koriste kompetencije koje su predviđene za doktorski studij. Povjerenstvo je također s odobravanjem zamijetilo jasne pokušaje poticanja doktoranada na sudjelovanje na konferencijama i pisanje znanstvenih radova tijekom studija (što je – i treba biti –

	formalna obveza na programu, a ne samo jedna od mogućnosti za stjecanje ECTS-a).
4.5. Obrazovne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana) prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	VISOKA RAZINA KVALITETE Obrazovne metode koje se koriste tijekom cijelog studija mogu se ocijeniti kao prikladne za doktorski studij. Program pokušava izbjeći ponavljanje sadržaja obrađenih na razini diplomskog ili preddiplomskog studija i fokusira se na napredne teme i metode. Koliko je Povjerenstvo uspjelo shvatiti, naglasak je na radionicama i individualnim nastavnim aktivnostima, a ne na predavanjima, što je svakako prikladno za ovu razinu studija. Povjerenstvo je s odobravanjem zamijetilo pokušaje usklađivanja nastavnih aktivnosti i ishoda na svim modulima, a svi kolegiji završavaju pisanjem rada.
4.6. Program omogućava stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.	VISOKA RAZINA KVALITETE Vodstvo studija poduzima dovoljno napora da omogućiti stjecanje generičkih (prenosivih) vještina, uključujući vještine koje ne samo da su ključne za uspješan završetak dokorskog studija nego su i primjenjive na buduće znanstveno-orientirane karijere doktoranada. Povjerenstvo je sa zadovoljstvom utvrdilo da se na razini Sveučilišta organiziraju radionice i seminari koji su posebno namijenjeni stjecanju generičkih istraživačkih vještina, npr. seminar o etici istraživanja i objavljivanja koji je prethodio posjetu Povjerenstva; studente se potiče da sudjeluju u tim radionicama.
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranada (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.).	VISOKA RAZINA KVALITETE Nastavni plan i program osigurava zadovoljavajuću razinu standardizacije, pogotovo kroz obvezne kolegije koje studenti slušaju na prvim godinama studija, ali i omogućava odgovarajuću fleksibilnost i prilagodljivost potrebama i planovima pojedinih studenata. Kad je o ECTS bodovima riječ, prevaga je očito na individualiziranom istraživačkom radu koji nosi 150 ECTS-a, dok obvezni kolegiji nose 30 ECTS-a.
4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.	VISOKA RAZINA KVALITETE Visoka razina internacionalizacije očituje se kroz cijeli program, od samog njegova početka kao rezultata suradnje između dvaju međunarodnih sveučilišta, do njegova sadržaja i aktivnosti koje se provode u sklopu međunarodne

	suradnje. Studenti mogu koristiti programe mobilnosti kako bi proveli dio studija na priznatim partnerskim sveučilištima u inozemstvu. Međunarodne ambicije studijskog programa također su vidljive iz suradnje s pojedinim istraživačima i profesorima iz inozemstva koji su gostujući predavači na posebnim doktorskim radionicama. Studenti imaju mogućnost pisanja disertacije na engleskom jeziku (uz hrvatski i talijanski jezik). Sve u svemu, raspon međunarodnih istraživačkih aktivnosti koje omogućavaju aktivno sudjelovanje doktoranada može poslužiti kao primjer, ne samo za hrvatske uvjete već i u širem kontekstu jugoistočne Europe.
--	---

*** NAPOMENA: STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je Stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskome studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Nadalje, stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je Stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskome programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog savjeta donosi

akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.